

Ailede Karı Koca İlişkisi

Doç. Dr. Duygu ARIKAN

GİRİŞ

Ailenin temeli karı-koca arasındaki ilişkiye dayanır. Aile hayatı karşılıklı sevgi, anlayış ve fedakârlıkla yürür. Bir karı koca arasındaki ilişki tümü ile gönüllü veya tümü ile zorunlu bir ilişki haline gelmişse bu ilişkide sorunların çıkması kaçınılmazdır. Sağlıklı ve mutlu bir evliliği olan çiftlerin evliliklerindeki sorunlar, tıpkı sağlıksız ve mutsuz evliliği olan çiftlerinki gibidir. Başarılı ve başarısız evliliklerin arasındaki fark, sorunların sayısı değil, güçlükleri ele alırken benimsenen tutumdur. Aile içerisindeki anlaşmazlığı birbirlerini kırmadan, yaralamadan çözen karı koca, sağlıklı aileyi oluşturmuşlar demektir. Ortada bir problem varsa, karı koca birbirlerini değil problemi hedef almalıdırlar. Bu durumda her iki taraf da birbirleri üzerinde değil problem üzerinde yoğunlaşır ve çözüm üretmenin gerekliliğine inanırlar. Her çıkan problemde, problemi tartışmak yerine eşler birbirlerinin varlığını, birbirlerinin karakterlerini, birbirlerinin huy ve zevklerini tartışmaya başlarsa, problem çözülmüş olmaz; aksine çözümsüzlüğe mahkûm edilmiş olur ve üstüne üstlük yeni problemler çıkar. Karı kocanın evlilik ilişkisi olumluysa, çocuklarıyla ilişkileri olumlu olacak; ilişkileri olumsuzsa çocuklarıyla ilişkileri olumsuz olacaktır. Bu bölümde ailede karı koca ilişkisi, beklentileri sorunları ve çözüm önerileri üzerinde durulacaktır.

AİLEDE KARI KOCA İLİŞKİSİ

İlişki kişiler arasında oluşan duygu ve düşünce güdümünde davranışlarda şekillenen bir mesaj iletimi arzu, istek ve gereksinimlerin cevap bulmasına yönelik bir alışveriş sürecidir. İlişki kadın ve erkek söz konusu olduğunda iki cinsin birbirine temas etmesi ya da ikisinin arasında bir bağın kurulması olarak ta algılanır. Bu

bağın karşılıklı olarak kurulması karşılıklı bir akışın olması gerekir (Topkara, 2011; Özcabacı ve Erkan, 2013).

Karı koca arasındaki ilişki çeşitlerini incelediğimizde; ilişki kavramını farklı şekillerde açıklayabiliriz. Her insan için olduğu gibi karı koca arasında da en temel ilişki türü *insan insan ilişkisi*dir. Yabancılara karşı gösterilen asgari insani tavır ve davranış karı koca arasında da olmalıdır. *Din kardeşliği ilişkisi* evlilikte de olmalıdır. Yani müslümanlığın gerektirdiği iyi davranışları karı kocada (zülüm yapmamak, küçük görmemek, vb) birbirine yapmalıdır. *Sevgi ilişkisi* evlilikte temel unsurlardan biridir. Sevgi ilişkisinin kurulmadığı evlilikler zoraki birlikteliklerdir. Karı koca sağlıklı bir eş seçimi yaparlarsa bu ilişki devam eder. Saygı sevgi karşılıklı güven ve birbirini koruma ve gözetme duygusunun var olduğu evlilik birliği içinde karı koca ve çocukların mutluluğu gerçekleşir (Döğüşgen, 2010; Korucu, 2012). *Bedeni ve cinsel ilişki* başka hiçbir ilişkiyi karı koca ilişkisi kadar zenginleştiremeyecek olan bir ilişki türüdür. Bir evlilikte sağlıklı bir cinsel hayat karı koca arasında mutluluğun ödülüdür. Sağlıklı bir cinselliğin yaşanmadığı ailelerde çatışma ve huzursuzluk kaçınılmazdır. Eş seçiminde sevginin bir uzantısı olarak cinselliğin ve cinsel hayatta karı kocanın uyumunun da sağlıklı evlilik için önemli bir unsur olduğu kabul edilmektedir (Canel, 2013; İslamoğlu, 2013). *Akraba ilişkisi kavramı* da karı koca arasında görülebilir. Bazen karı koca akrabalar arasından eş seçimi yapabilirler. Karı koca arasında *kader birliği ilişkisi* dünya hayatı ile sınırlı olmayıp daha ötesine uzanan bir birlikteliği hedefler. *Dost ilişkisi evliliği* zenginleştiren bir ilişki türüdür. Herkes karı-koca olabilir fakat her karı-koca birbirlerinin dostu olamaz. Bunu becerebilen karı koca, evliliğinde mutluluk yolunu bulmuş demektir. *Arkadaş ilişkisi, sırdaş ilişkisi, yoldaş ilişkisi* de evlilikte karı koca arasında olan önemli ilişki türlerindedir. Karı koca arasında eşit iliş-

(Bee & Boyd, 2009; Yavuzer, 2011). Anne ve babanın güvenli bir çocuğa sahip olabilmeleri için önce kendilerine sonra birbirlerine ardından da çocuklarına güvenmeleri gerekir. Çocuğun taklit yoluyla her türlü davranış kalıbını öğrenmesi söz konusu olduğundan ana baba istenen davranış örüntülerini geliştirmelidir. Babasının annesine ev içerisinde yardım ettiğine tanık olan çocuk ileride eşine yardım etmeyi düşünecektir. Ana babanın çocuğa yaklaşım biçimi uyguladığı disiplin tarzı çocuğun kişiliğini ve diğer bireysel özelliklerini biçimlendirmektedir (Canel, 2013). Anne baba çocuğun yaşına ve yeteneklerine uygun isteklerde olmalıdır (Döğüşgen, 2010).

Olumsuz anne baba ilişkileri çocuğa karşı tüm taciz türlerinde gözlemlenen bir durumdur. Anne baba geçimsizliğinin olduğu ailelerde duygusal istismar davranışlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Erkeğin alkol tüketimi şiddeti tetikleyen başlı başına bir neden olarak değerlendirilir (Deniz, 2013). Karı kocanın ya da ailenin sorunlarını çözmek için aile danışmanlığı gerekebilir. Burada hekim hemşire ve psikologlara önemli görevler düşmektedir

Tek Ebeveynle Yaşam

Anne babanın ayrılığı ya da karı kocadan birinin kaybının yaşandığı durumlarda, çocuklar tek ebeveynle yaşamak zorunda olabilirler. Anneler tek ebeveyn oldukları ilk zamanlarda genel olarak çocuğu tek başına yetiştirmekle ilgili yoğun bir endişe yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Annelerin endişelerinin diğer önemli nedenleri ise tek ebeveyn olarak karşılaştıkları maddi sıkıntılar ve sosyal hayatta karşılaştıkları sorunlardır. Tek ebeveynli aile olduktan sonra çocuk ve birlikte yaşadığı ebeveyni arasındaki ilişki çoğunlukla olumlu değişmektedir. Çocuğu ile beraber yaşayan anneler babalara göre çocukla daha düzenli ilişki sürdürmektedir. Tek ebeveynli olmak özellikle psikolojik destek alınmadığı ya da anne ve babanın boşanma ya da vefat sonrası düzgün iletişim kurulamadığı durumlarda çocuğun kendisini akranlarından farklı hissetmesine neden olmaktadır (Bee and Boyd, 2009). Tek ebeveynle çocuk büyütürken bazı noktalara dikkat etmek gerekir. Bunlar çocuğun erkek ve kadın ebeveyn modellerini görmesini sağlamak, çocuğun yanında olmayan ebeveyni ile ilgili konuşma gereksinimini dikkate almak, diğer ebeveyn hayatta ise çocuğa diğer ebeveyni kötülememek ya da savunmamak, düzenli aralıklarla çocukla görüşmesini sağlamaktır (TC Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, 2011a).

KAYNAKLAR

1. Ayan S(editör): *Aile ve Şiddet: aile içinde çocuğa yönelik şiddet*, Ankara, Ütopya, 2010, p.88,161
2. Bee H,Boyd D.(editör): *Çocuk Gelişim psikolojisi*, İstanbul, Kaknüs yayınları, 2009, p.726,739
3. Canel A N. (editör): *Evlilik ve aile hayatı*, 3. Baskı, İstanbul, T.C. Aile ve Sosyal Bakanlığı 2013, p. 9
4. Deniz M B(editör): *Aile Hukuku*, 3.Baskı, İstanbul, Pirintaş Basım Sanayi Ticaret A Ş 2013,p.12
5. Döğüşgen M M. (editör): *Etkin Anne-Baba Eğitimi*, İstanbul, Ekinoks Yayın Grubu, 2010, Kilim Matbaası, p.19,126.
6. Durmuş A. (editör): *Eşiniz sizden ne ister*, 15. Baskı, İstanbul, Nesil Yayınları, 2010, p.41,63
7. Husband- wife relationship.<http://famguardian.org/> (18.08.2009)
8. İslamoğlu, M:<http://dilarailahiyat.blogcu.com/esler-ara-si-iliski/13488795> (22 Mart 2013)
9. Korucu M.(editör): *Evliliğimize aşk olsun*, 3.Baskı, İstanbul, Timas Yayınları, 2012, p.15,49
10. Nazlı S. (editör): *Aile danışmanlığı*, 4.Baskı, Ankara, Anı Yayıncılık, 2007, p.254.
11. Özabacı N, Erkan Z.(editör): *Aile danışmanlığı kuram ve uygulamalara genel bir bakış* Ankara, Pegem Akademi, 2013, p.23
12. Özgüven İ E.(editör): *Ailede iletişim ve yaşam*, Ankara, Pdrem Yayınları,2012 p.34.
13. Paksu M.(editör): *Mutsuz evlilikler boşanmalar*, İstanbul, Nesil Yayıncılık, 2010, p.206-207
14. Tarhan N.(editör): *Son Sığınak Aile* İstanbul, Nesil Yayıncılık, 2010, p.19,53, 71
15. Tezel F O: mutlu evliliğin sırları - eşler arasında sağlıklı iletişim http://www.tavsiyeyediyorum.com/psikolog_13576_filiz_okustezel.htm(29.03.2010)
16. TC Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü a.(editör): *Türkiye'de ailelerin eğitim ihtiyaçları*, Ankara, Net Ofset, 2011b, p. 37,55
17. TC Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü .(editör): *Tek ebeveynli aileler* Ankara, Makro medya, 2011a, p. 3,148
18. TC Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü.(editör): *Evlilik ve aile hayatı*, 3.Baskı, İstanbul, Pirintaş Basım, 2013, p.32
19. Topkara M.(editör): *Kadın erkek ilişkilerinin Psikolojisi*, İstanbul, Özener Matbaacılık, 2011,p.21-30
20. Yavuzer H.(editör): *Ana-baba okulu. Ana-baba eğitimi aile içi iletişim becerileri*,15.Baskı İstanbul, Remzi Kitabevi, 2011,p.125